

Na osnovu članova 19. i 21. Statuta Saveta za štampu i članova 15. i 16. Poslovnika o radu Komisije za žalbe, Komisija za žalbe Saveta za štampu u sastavu: Zlatko Čobović, Tamara Skrozza, Jelena Petković, Nadežda Budimović, Filip Švarn, Jelka Jovanović, Rodoljub Šabić, Ana Martinoli, Sanja Pavlović, Olivera Milošević i Milena Vasić na sednici održanoj 27. 3. 2025. godine jednoglasno izriče

JAVNU OPOMENU

Tekstovima „POTURA ANEKSE DAN POSLE POVRATKA NA POSAO! Direktor kažnjava porodilje: BRIGA GA ZA DRŽAVNU POLITIKU“, „Smenite ovog čoveka dok ne bude kasno. DIREKTOR DOLAZI NA POSAO U 11, A PRIMA PLATU 182.000 DINARA“ i „SMENITE OVOG ČOVEKA DOK NE BUDE KASNO! Direktor preti, istina ga baš zbolela!“, objavljenim 30. januara, 3. i 4. februara 2025. godine na portalu, i tekstovima „Direktor kažnjava porodilje – briga ga za državnu politiku“, „Smenite ovog čoveka dok ne bude kasno. DIREKTOR DOLAZI NA POSAO U 11, A PRIMA PLATU 182.000 DINARA“ i „Hitno ga smenite. Direktor sad preti da bi sprečio da pišemo o njemu“, objavljenim 31. januara, 4. i 5. februara 2025. godine u novinama, portal „Republika.rs“ i dnevni list „Srpski telegraf“

1.prekršili su tačke 1, 2 i 6 Poglavlja III (Odgovornost novinara/novinarki) Kodeksa novinara i novinarki Srbije, po kojima su novinari/novinarke dužni da rade u javnom interesu i da, u skladu sa profesionalnim normama, objavljuju činjenice neophodne građanima da donesu informisane odluke, kao i da neguju kulturu i etiku javne reči, ne koriste govor mržnje, agresivnu retoriku ili retoriku koja može podsticati na diskriminaciju ili agresivno ponašanje, a urednici/urednice imaju obavezu da poštuju pravo na odgovor i da ga blagovremeno objave,

2.prekršili su i tačke 3 i 4 Poglavlja VIII (Odnos prema izvorima) o obavezi novinara/novinarki da konsultuju više izvora i da ne smeju slepo da veruju izvoru, Novinari/novinarke moraju da vode računa o tome da izvori često slede svoje interese ili interese društvenih grupa kojima pripadaju i prilagođavaju iskaze tim interesima.

Odluka Komisije biće objavljena na sajtu Saveta za štampu (www.savetzastampu.rs) i dostupna javnosti.

OBRAZLOŽENJE

Vladimir Arsenović, vršilac dužnosti Agencije za akreditaciju zdravstvenih ustanova Srbije podneo je žalbu zbog po tri teksta objavljena u dnevnim novinama i na portalu, kao i zbog toga što redakcije nisu objavile demanti koji im je poslao. U žalbi je naveo da je izveštavanjem medija prekršeno više tačaka Kodeksa iz poglavlja Istinitost izveštavanja,

Kraljice Natalije 28
11000 Beograd
tel: (011) 30 67 320
www.savetzastampu.rs

Nezavisnost od uticaja, Odgovornost novinara/novinarke i Sukob interesa. Ukazao je i na to da je u dva navrata primio pitanja novinarke, od kojih je deo potpuno ličan i ne spada u kategoriju pitanja postavljenih u javnom interesu, te veruje da su time prekršene i odredbe koje se odnose na zaštitu privatnosti. Tekstovi sadrže i sporne kvalifikacije, sračunate da ga uvrede i ponize, a koje se ničim ne dokazuju. Naveo je, između ostalog, da su zaključci autora teksta neistiniti i maliciozni i da čitaocima navode na pogrešne zaključke, te da su nakon što je poslao demanti, usledili tekstovi iz kojih je potpuno jasno da je “reč o progonu osobe koja vrši dužnost direktora Agencije za akreditaciju zdravstvenih ustanova Srbije, što je svakako nedopušteno po svim osnovama i podleže i sudskoj zaštiti, a medije koji ovako rade čini instrumentima u rukama pojedinaca koji iznuđuju u konkretnoj situaciji novac, a može se ispostaviti i neku drugu ličnu korist”

Redakcije “Srpskog telegrafa” i “Republike” nisu odgovorile na žalbu.

Po mišljenju članova Komisije za žalbe, nisu ispunjeni uslovi da Komisija može da oceni da li su prekršene odredbe Kodeksa novinara i novinarke Srbije koje se odnose na istinitost izveštavanja, jer je iznet veliki broj činjenica, i u tekstovima i u žalbi, čiju tačnost nije u mogućnosti da proveriti.

Komisija za žalbe ukazuje na to da Savet za štampu ne može, niti je to u njegovoj nadležnosti, da utvrđuje ko je u konkretnom slučaju u pravu, niti da proverava istinitost navoda žalioca, već isključivo ocenjuje da li je tekst napisan u skladu sa pravilima koja propisuje Kodeks.

U ovom slučaju, po mišljenju Komisije, ti standardi nisu poštovani.

Žalba se odnosi na seriju tekstova, koji se bave podnosiocem žalbe odnosno njegovim upravljanjem Agencijom za akreditaciju zdravstvenih ustanova. Činjenica je, međutim, da, više nego na ukazivanje na navodne povrede prava zaposlenih, ovi tekstovi direktno pozivaju da se podnositelj žalbe smeni. Način na koji su tekstovi napisani, njihov ton, a posebno naslovi, nesumnjivo pokazuju da su tekstovi tendencioni i neobjektivni. Upravo iz naslova poput “Smenite ovog čoveka da ne bude kasno”, jasno je da je reč o pristrasnom i kampanjskom izveštavanju protiv osobe o kojoj se piše. Komisija veruje da su oba medija time prekršila odredbu Kodeksa koja ih obavezuje na poštovanje etike i kulture javne reči, a zabranjuje upotrebu agresivne retorike.

Bez obzira što je formalno ispunjeno pravilo da se čuje i “druga strana”, time što žaliocu jesu postavljena neka pitanja (od kojih veći deo nije uopšte u vezi sa temom kojom se medij bavi), suštinski mu je uskraćeno pravo da iznese svoje stavove, time što nije objavljen demanti koji je dostavio. Po oceni Komisije, u suštini nije poštovano pravilo po kojem su novinari/novinarke obavezni da konsultuju više izvora, jer informacije dobijene od pojedinaca iz Agencije mediji zapravo ni na koji način ne pokušavaju da provere iz još nekog izvora. Autor teksta je, naprotiv, bezrezervno verovao samo svom izvoru.

Osim toga, mediji imaju obavezu da objavljuju odgovore na svoje tekstove, a posebno to moraju da rade u ovakvim situacijama, kada se kontinuirano bave određenom osobom, na način koji može ozbiljno da naruši njihov profesionalni ugled i karijeru, pa je prekršena i odredba Kodeksa koja se odnosi na tu obavezu.

Komisija podseća i da su novinari/novinarke dužni da rade u javnom interesu i da, u skladu sa profesionalnim normama, objavljuju činjenice neophodne građanima da donose informisane odluke, ali ne može da tvrdi da je u ovom slučaju ta odgovornost javnosti podređena interesima drugih, odnosno da postoje dokazi koji bi potkrepili ocene žalitelja da je autor teksta ili urednik u sukobu interesa.

Beograd, 27. 3. 2025.

Predsedavajuća

Milena Vasić